

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Рівненський державний гуманітарний університет

**ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ І
РЕАБІЛІТАЦІЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

ВИПУСК 14

РІВНЕ – 2023

**Фізична культура, спорт і реабілітація в закладах освіти:
Збірник наукових праць. Рівне: ГО СОМ-ЦЕНТР, 2023. Випуск
14. 440с.**

У збірнику вміщено наукові праці вчених, аспірантів, вчителів-методистів, вчителів-новаторів, здобувачів вищої освіти галузі фізичної культури та спорту України

Збірник статей буде корисним для вчителів і викладачів фізичного виховання, спортсменів, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку фізичного виховання та спортивного тренування

Редакційна колегія:

кандидат педагогічних наук, професор Кіндрат В.К.
кандидат педагогічних наук, доцент Ковальський В.В.
доцент Кашуба А.А.
старший викладач Гоголь Т.В.

Відповідальність за інформаційну достовірність поданих матеріалів у наукових працях несуть автори публікацій

ЗМІСТ

Василюк В.М., Виговський А.В. ТРАНСПОРТАЦІЯ ФІЗИЧНОЇ І ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ У ПОЧАТКОВУ ФАЗУ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	9
Василюк В.М., Определянський Б.О. КЛАСИФІКАЦІЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ НА ПОЧАТКОВІЙ ФАЗІ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	20
Василюк В.М., Рибак О.М. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ БАЗОВОЇ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВОРОТАРІВ У ФУТБОЛІ	29
Василюк В.М., Травський О.В. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ОБІЗНАНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	38
Василюк В.М., Ядчишин Р.М. ПЛАНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РІЧНОГО МАКРОЦИКЛУ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ АМАТОРСЬКОЇ КОМАНДИ З ФУТБОЛУ.....	45
Власюк Г.І. Манзик В.О. ФАКТОРИ ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНО-ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ.....	57
Власюк Г.І., Артюх М. АНАЛІЗ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ БОРЦІВ РІЗНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	67
Власюк Г.І., Романюк Д. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ В КРОСОВИХ ВИДАХ СПОРТИВНОГО ОРІЄНТУВАННЯ.....	77
Герасимчук А.Ю., Босюк А.В. ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ДІТЕЙ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ДИДАКТИЧНИХ КАЗОК НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ.....	88

Герасимчук А.Ю., Воловник В.М. ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ВОДНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПРОФЕСІЙНО ПРИКЛАДНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	99
Герасимчук А.Ю., Мороз Ю.М. ВПЛИВ СЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ БАСКЕТБОЛОМ НА РОЗВИТОК КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	108
Гоголь Т.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ.....	119
Давидюк І.В. ВИКОРИСТАННЯ НАРОДНИХ РУХЛИВИХ ІГОР В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ, ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ.....	126
Дутчак В.В. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ НА ФАКУЛЬТЕТАХ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	135
Кашуба А.А., Гаврилюк А.А. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З БАСКЕТБОЛУ У ЗВО	140
Кашуба А.А., Глаз А.П. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ СТРЕТЧИНГУ У ФІЗИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ.....	145
Кашуба А.А., Корнозевич Н.М. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ТА ПОБУДОВА НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗІ СОФТБОЛУ НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ	150
Кашуба А.А., Терещук Д.Ю. ОБҐРУНТУВАННЯ ВАРІАТИВНОГО МОДУЛЯ «ФУТБОЛ» ДЛЯ УЧНІВ 5-Х КЛАСІВ МОДЕЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ЗЗСО	155
Кашуба А.А., Трохимчук М.О. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ У СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗЗСО ЗАСОБАМИ АТЛЕТИЧНОЇ ГІМНАСТИКИ.....	160

Кіндрат В.К., Бойсак Ф.Ф. ОБҐРУНТУВАННЯ ЧИННИКІВ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ	166
Кіндрат В.К., Гоголь В.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ НАВЧАННЯ ВОЛЕЙБОЛУ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	175
Кіндрат В.К., Саванчук О.М. ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНІ ПРОЕКТИ ЯК ЗАСІБ ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	187
Кіндрат В.К., Стадченко Л.І. СТРУКТУРА МОТИВІВ, ПОТРЕБ ТА ІНТЕРЕСІВ ШКОЛЯРІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ	197
Кіндрат П.В., Наконечний А.Л. МОДЕЛЮВАННЯ МОТИВАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ОРІЄНТОВАНИХ НА ЩОДЕННЕ ФІЗИЧНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ УЧНІВ	206
Кіндрат П.В., Омелянчук С.П. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	215
Коваль В.В., Шемосюк К.В. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З БАСКЕТБОЛУ У ДЮСШ	223
Ковальський В.В., Пилипчук А.Р. ПРОФІЛАКТИКА СКОЛІОЗУ У ШКОЛЯРІВ ПЕРШОГО ЦИКЛУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ	230
Ковальський В.В., Трубіцин Б.С. ПОКРАЩЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СИЛОВИМИ ВИДАМИ СПОРТУ	236
Ковальський В.В., Юрченко А.С. РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНИХ РУХОВИХ ЯКОСТЕЙ ФУТБОЛІСТА В ПРОЦЕСІ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ	243

Панчук А.П., Панчук І.В., Басюк М.П. ВДОСКОНАЛЕННЯ РУХОВИХ ЯКОСТЕЙ У ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ВОЛЕЙБОЛУ.....	250
Панчук А.П., Панчук І.В., Делідон Ю.С. ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ОСНОВНОГО ЦИКЛУ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	254
Панчук А.П., Панчук І.В., Трохлюк Р.В. ПІДВИЩЕННЯ МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ОРГАНІЗМУ ЧОЛОВІКІВ ПЕРШОГО ЗРІЛОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ВОЛЕЙБОЛОМ.....	258
Панчук А.П., Панчук І.В., Хильчук Ю.П. РОЗВИТОК ВИТРИВАЛОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	262
Семенович С.В., Шинкарук О.П. ДОСЯГНЕННЯ УСПІШНОГО РЕЗУЛЬТАТУ У ФУТБОЛІ НА ПРИКЛАДІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЗБІРНИХ.....	267
Семенович С.В., Яремчук В.Д. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У ШКОЛЯРІВ ІНТЕРЕСУ ДО ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	275
Чалій Л.В., Кузлю А.А. ДОПІНГ ЯК ДЕСТРУКТИВНА СИЛА ЮНАЦЬКОГО ОРГАНІЗМУ	281
Чалій Л.В., Кулініч Г.С. ХАРАКТЕРИСТИКА ЦІННОСТЕЙ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	290
Чалій Л.В., Парфенюк Л.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСОБІВ СПОРТИВНОГО ОРІЄНТУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	298
Шелюк В.О., Пашко І.С. РУХЛИВІ ІГРИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ РУХОВИХ ЯКОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ ОСНОВНОГО ЦИКЛУ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	308
Шелюк В.О., Пашко К.С. ПОКРАЩЕННЯ РІВНЯ ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧОК ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ СТЕП-АЙРОБІКИ	

.....	314
Шелюк В.О., Пашков О. ПРОФІЛАКТИКА СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СПОРТСМЕНІВ СПОРТИВНИХ ЄДИНОБОРСТВ ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНИМИ ЗАСОБАМИ	319
Шелюк В.О., Миронюк В.І., Гавлитюк О.А. ОБҐРУНТУВАННЯ ВАРІАТИВНОГО МОДУЛЯ «БАСКЕТБОЛ» ДЛЯ УЧНІВ 5-Х КЛАСІВ МОДЕЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ЗАГАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (ЗЗСО).....	327
Шелюк В.О., Токар О.А. ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ У СТАРШОКЛАСНИКІВ....	331
Ярмошук О.О., Бойко А.В. ПЛАНУВАННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ДЗЮДОЇСТІВ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	337
Ярмошук О.О., Веремчук Ю.М. ЗНАЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ СЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ФУТБОЛОМ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	348
Ярмошук О.О., Гостяєв М.О. ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД У РОЗВИТКУ ВИТРИВАЛОСТІ У ПЛАВЦІВ ВІЛЬНИМ СТИЛЕМ.....	356
Ярмошук О.О., Данилюк В.І. АНАЛІТИЧНА ПРАКТИКА В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ШАХІСТІВ.....	365
Ярмошук О.О., Захарець Д.В. ЗАСТОСУВАННЯ ВИСОКОІНТЕНСИВНИХ ІНТЕРВАЛЬНИХ ТРЕНУВАНЬ У РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ ФУТБОЛІСТІВ	374
Ярмошук О.О., Кравченко В.О. ХАРАКТЕРИСТИКА ВАРІАНТІВ СТИЛІВ ВЕДЕННЯ ПОЄДИНКУ У СПОРТИВНІЙ БОРОТБІ.....	386
Ярмошук О.О., Усач Ю.В. ІНСТРУМЕНТИ ЗАСТОСУВАННЯ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	398

Ярмошук О.О., Чернецький О.М. ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У СПОРТІ.....	406
Чалій Л.В., Кузьмич В. РУХЛИВІ ІГРИ У ТРЕНУВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ... ..	412
Ковальський В.В., Шимко Л. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ПЕРЕЛОМАХ ХРЕБТА ДЛЯ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК ДРУГОГО ЗРІЛОГО ВІКУ.....	420
Герасимчук А.Ю., Панченко В.І. АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З НАСЛІДКАМИ ДЦП	425
Герасимчук А.Ю., Зарічнюк М.І. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ ТРЕНЕРА.....	436

Список використаних джерел

1. Ареф'єв В.Г., Єдинак Г.А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту): навч. посіб. для студентів навчальних закладів II-IV рівнів акредитації. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2007. 248 с.
2. Ареф'єв В.Г. Диференціація розвивально-оздоровчих занять з фізичної культури учнів основної школи: теорія і практика: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2014. 196 с.
3. Бех І. Проблеми розвитку школярів та забезпечення їхнього здоров'я. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2002. № 4. С.24-29.
4. Вільчковський Е.С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. Львів: ВНТЛ, 2008. 336с.
5. Волков Л., Голуб В., Коханець П. Молодший шкільний вік: виховна спрямованість занять фізичною культурою і спортом : навч. посіб. К.: Освіта України, 2008. 120 с.
6. Глазирін І.Д. Основи диференційованого фізичного виховання. Черкаси: Відлуння-Плюс, 2003. 352 с.
7. Лях В. Розвиток координаційних здібностей у шкільному віці. *Фізкультура в школі*. 2007. № 5. С. 25-28.
8. Присяжнюк С.І. Вплив занять фізичними вправами на функціональну діяльність організму учнів молодших класів. *Світоч*. 1993. № 1. С.20-27.

Семенович С.В., доцент

Шинкарук О.П., здобувач ступеня в/о «Магістр» II курсу

ДОСЯГНЕННЯ УСПІШНОГО РЕЗУЛЬТАТУ У ФУТБОЛІ НА ПРИКЛАДІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЗБІРНИХ

Анотація. У статті проаналізовано процес розвитку юних футболістів у країнах які досягли значних результатів у футболі за останні роки. Визначено стратегію дій починаючи з підтримки на державному рівні та продовжуючи у діяльності тренера та учнів.

Ключові слова: футбол, спортивна майстерність, тренер, юні футболісти, спортивна інфраструктура, педагогічна майстерність тренера.

Постановка проблеми. Досягнення успіху в сучасному футболі не обмежується фактом випадково показаного результату. Це – підсумок багаторічної спільної роботи спортсменів і тренерів в оволодінні спортивною майстерністю, удосконаленні рухових, психічних й особистісних якостей у поєднанні з ефективним застосуванням медико-біологічних засобів підвищення працездатності та прискорення відновлювальних процесів. При цьому для досягнення в перспективі високого рівня спортивної майстерності кожен етап багаторічної підготовки висуває високі вимоги не тільки до змісту тренувального процесу, але й до організації діяльності дитячого тренера і умов тренування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз публікацій та педагогічні спостереження дали підставу виділити низку проблем, які пов'язані між собою тісними причинно-наслідковими зв'язками й багато в чому характеризують сучасний стан дитячо-юнацького футболу в Україні.

Мета дослідження – обґрунтувати технологію управління процесом становлення майстерності в юних футболістів.

Методи дослідження – аналіз спеціальної літератури, програмних документів, системний аналіз, метод педагогічного спостереження, аналіз здобутих результатів на професійному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Приголомшливий успіх футбольної збірної Хорватії під час виступу на Чемпіонаті світу 2018 з футболу став для багатьох неочікуваним. Вболівальники цікавились питанням, як такій маленькій балканській країні вдалося виховати справжніх зірок футболу, як їм вдалося стати на один щабель зі світовими лідерами цього виду спорту такими, як Іспанія, Німеччина, Франція. Секретів успіху, звичайно, може бути багато, і вони, напевно, в деталях. Одною з таких деталей, є, як раз, правильний підхід до розвитку футболу.

Розвиток має ґрунтуватися на доступності професійного футболу максимальній кількості охочих. І цьому держава повинна сприяти не лише фінансово, але й правильним комплексним підходом.

Не стадіони будувати, а поля для дітей та підлітків.

Секрет успіху хорватської збірної — як не банально — у підході до виховання молодих та перспективних гравців. А “народжуються” вони лише там, де мають змогу себе проявити. Саме тому у цій країні майже немає помпезних спортивних арен, натомість чи не в кожному дворі збудоване міні-футбольне поле, обов’язково, сертифіковане міжнародними організаціями.

Сертифікація — це підтвердження того, що поле відповідає стандартам УЄФА/ФІФА, а значить є придатним за своїм розмірами та властивостями безпеки для проведення спортивних змагань.

“В Україні ж — діти тренуються на болоті”, — каже футбольний експерт Дмитро Лащук.

Будівництво спортивних майданчиків для молоді — ось що треба розвивати.

Хорватія будує майданчики для футболу на постійній основі, там ці поля — висококласні. Аналогічно і Польща. Ще років 8 тому у них (поляків) була дуже слабенька збірна, сьогодні — вона набагато сильніша. А чому? Тому що до 2012 року, коли проходило Євро, Польща побудувала 2012 „орликів“ — маленьких стадіонів. Всього 2012, скажімо так, нових можливостей для молоді займатися спортом.

Далі, візьмемо Бельгію. Там у маленьких містах на 50-60 тис. населення мінімум 5-7 тренувальних футбольних полів, і 1-2 великі показові стадіони. Тобто також доступність спорту для молоді.

А що в Україні? Яке вдосконалення техніки може бути, якщо ти граєш на руїнах? Влада тривалий час не вкладає кошти в спортивну інфраструктуру взагалі.

У Хорватії 4 млн 200 тис. осіб, і вони — віце-чемпіони світу. У них — величезна кількість полів, і якщо перерахувати, то там на 10 тис. осіб в багато разів більше полів, ніж в Україні.

Не менш яскравий прорив у футболі продемонструвала Ісландія. І знову у цьому не останню роль зіграла доступність професійної спортивної інфраструктури для молоді.

Ісландія ж — країна, яка ще 20 років взагалі не сприймалася як футбольна. Але вони пішли аналогічним шляхом — почали будувати футбольні манежі. І в них на 300 тис. осіб 6 футбольних манежів із повнорозмірними полями.

Зрозуміло, що до поля, потрібні ще й стандартизовані ворота, м'ячі і, що не менш важливо, сертифіковані тренери.

Поля + тренер = футбол

Аби футбол дійсно мав хорошу перспективу розвитку, країна має забезпечити комплексність підходу. Розширюючи можливість для дітей займатися спортом (через розбудову спортивної інфраструктури) не треба забувати і про фаховість тренерів.

Ісландія та інші країни пішли по шляху підвищення кваліфікації тренерів, які працюють із дітьми. Є країни, де із дітьми мають працювати фахівці тільки із категорією „Рго“ — це найвища тренерська категорія у дитячому футболі.

В Україні також існує ліцензування тренерів, проте часто-густо із дітьми працюють тренери взагалі без найменшої ліцензії (це категорія С, диплом, який дозволяє працювати із дитячими командами) [4].

У Німеччині та Австрії в першу чергу думають про прогрес дітей, їх розвиток. А не про результат за всяку ціну. Вони розуміють, щоб отримати щось на виході, потрібно закласти базу на самому ранньому етапі. Тренери які працюють з малюками можуть отримувати зарплати більше, ніж коучі, які готують випускників. Адже помилки в дитячому віці будуть видні неозброєним поглядом. У нас же до дитячих тренерів зовсім інше ставлення [1].

Для самих юних футболістів етап початкової підготовки полягає виключно в ознайомленні та розпізнаванні тих ігрових ситуацій, з якими вони стикаються у своєму варіанті гри (2 x 2, 3 x 3, 4 x 4). У цьому відношенні показовим є підхід прийнятий Федерацією футболу Італії. Так, у роботі з юними футболістами акцент роблять на широке використання ігор та ситуаційних

ігрових завдань, які повинні починатися якомога раніше, не чекаючи становлення техніки, так як остання буде поліпшуватися завдяки побудові тренувального процесу відповідно до вимог реальної гри [3, с. 103].

Значних успіхів провідні футбольні команди досягають завдяки правильній методиці тренувань дітей. Особливо, як показує досвід, коли звертається увага на постійну роботу з м'ячем, а не на фізичні навантаження. Це ми особливо можемо спостерігати у Нідерландах.

Віл Курвер відомий тренер із Голландії, завоював у 1974 р. Кубок УЄФА з ФК «Фейєнорд». Його метод полягає в тому, щоб перетворювати ігрові моделі на чіткі методичні алгоритми, від простого жонглювання футбольним м'ячем до складних групових дій. Віл Курвер вважав, що будь-яка дитина методично займаючись футболом протягом десяти років, може і здатна бути професійним футболістом на топ-рівні. За умови, що він щодня розвиватиметься технічно і розучуватиме різноманітні футбольні прийоми, а також працюватиме над їх виконанням, повторюючи їх багаторазово, до повної знемоги. І на практиці цей метод справді працює [5].

Методи підготовки талантів, революція в тактичному сприйнятті гри, поставлене на потік виховання розумних і технічних футболістів - все це надбання футбольної академії Аякса. Навчання тактиці і командній грі починається з U-12 вікової групи, а найменші футболісти працюють тільки над технічними навичками, працюють постійно із м'ячем. Навчання в значній мірі складається з коротких ігор і працюють над вправами або навчанням в передачах м'яча на короткій відстані. В академії AFC Аjax, найбільш важливим є навчання з м'ячем. Це особливість Голландського стилю гри у футбол. Точний і агресивний. Зосередження на позиційній грі (функціонального навчання), і грі з великою кількістю варіацій починається оцінка здібностей гравця [6, с. 75-76].

Взагалі в сучасному футболі дуже важливо скільки дитина зробила торкань до м'яча під час тренування. Від кількості торкань залежить його почуття м'яча і, як результат, техніка [1].

Думка, що в підготовчий період (стартовий, з 6 до 12 років) потрібно закладати основи витривалості, тренувати молодого футболіста в умовах диких навантажень – помилково. У підготовчий період слід якраз більше уваги приділити фінтам, вмінню правильно вибирати позицію на полі, грі в пас, а не фізичної витривалості. Витривалість приходить з роками, коли організм стає сприйнятливим до збільшується навантажень [7].

Тренування - це один з моментів в багаторічній тренувальній та змагальній діяльності дітей.

У кожному разі тренування повинно носити футбольний характер. Під цим мається на увазі, по-перше, що м'яч завжди мусить бути присутнім при виконанні різних рухових завдань, а по-друге, гра є кращою формою й засобом для розвитку [3,45].

Висновки. Аналіз інтернет ресурсів, спеціальної науково-методичної літератури та програмного матеріалу, а також спостереження результатів футбольних європейських команд дав змогу визначити педагогічну стратегію управління багаторічним процесом навчання юних футболістів, які потрібно реалізувати в системі дитячо-юнацького футболу України, а саме:

- будівництво спортивних майданчиків для молоді — ось що треба розвивати. Необхідність відповідної спортивної інфраструктури;
- держава повинна сприяти не лише фінансово, але й правильним комплексним підходом;
- висока кваліфікація тренерів;
- основною моделлю проведення занять має стати гра. Інтегрувати всі аспекти гри (пізнавальні, тактичні, технічні та фізичні). Рационально використовувати час на навчання з урахуванням того, що діти ефективно сприймають матеріал, якщо він безпосередньо пов'язаний із грою у футбол;
- підґрунтям системи навчання технічних навичок має стати використання тактичних принципів;
- у тренувальній діяльності керуватись індивідуально диференційованим підходом, спрямованим на розвиток техніко-тактичної майстерності (ігрового інтелекту) у футболіста;

- побудувати логічні, прогресивні етапи техніко-тактичної підготовки з використанням індивідуальногрупового методу навчання, що відповідають віковим стадіям розвитку дітей;

- у процесі навчання на кожній стадії розвитку дітей використовувати комплексні навчальні програми, щоб охопити всі аспекти гри, особливо у взаємозв'язку техніки з тактикою. Кожен навчальний матеріал повинен враховувати не лише особливості змагальної діяльності, а й вік учасників змагань;

- у тренуванні основну увагу потрібно приділяти ключовому елементу, тимчасово випускаючи з поля зору другорядні технічні прийоми для цього заняття;

- навчаючи техніки, ставити юного гравця в такі умови, щоб той свідомо сприймав і своєчасно оцінював ефективність своїх дій під час атаки й оборони, тим самим створюючи позитивну мотивацію для навчання;

- ігри та ігрові завдання більше задовольняють і мотивують юних гравців, ніж вправи на фізичну підготовку;

- проявляти терпіння, надати дітям достатньо часу для освоєння кожного кроку протягом усього довгого шляху навчання, щоб стати зрілою та щасливою людиною, так само, як і хорошим футболістом [2].

Варто зазначити, що за існуючої організації проведення дитячо-юнацьких змагань й оцінки тренерської роботи з юними футболістами, особливо на етапах початкового навчання, упровадження будь-якої теоретично прогресивної методики не забезпечиться на практичному рівні. Тому цілеспрямоване формування спортивної майстерності можливе лише за наявності організаційних передумов, що забезпечують життєздатність і пріоритет техніко-тактичної підготовки в навчально-тренувальному процесі з юними футболістами. Отримані результати досліджень будуть враховані при написанні магістерської роботи.

Список використаних джерел

1. Городнюк Б., «У 13 років наші діти бігають тести Купера. Це дикість! ». Вся правда про дитячий футбол. Стаття. – Режим

доступу : <https://www.sportarena.com/uk/football/u-13-rokiv-nashi-diti-bigayut-testi-kupera-tse/> .

2. Ніколаєнко В., Управління процесом становлення спортивної майстерності в юних футболістів. Національний університет фізичного виховання і спорту України(м.Київ). Стаття.- Режим доступу : <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/11697/1/Valery%20Nikolayenko.pdf>

3. Ніколаєнко В.В. Національний університет фізичного виховання і спорту України Педагогічна технологія управління багаторічним процесом формування техніко-тактичної майстерності футболістів. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова Випуск 6 (49)' 2014.

4. Макаренко І., Секрет успіху європейського футболу або чому краще грають там, де немає стадіонів. Стаття. – Режим доступу: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1743757-sekret-uspikhu-yevropeyskogo-futbolu-abo-chomu-krasche-grayut-tam-de-nemaye-stadioniv>

5. Метод Вила Курвера, футбольные упражнения, футбольное видео.- Режим доступу: <https://www.dokaball.com/video-uroki/859-metod-vila-kurvera-futbolnie-ypraznenia>

6. Фоменко Д.С., Коросташівець О.М., Гончарук А.И. Особливості філософії підготовки власних вихованців та специфіка змагальної діяльності футбольного резерву в дитячо-юнацькій академії футбольного клубу «Аякс» - «de toekomst». Стаття. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова Випуск 1 (54)' 2015. Національний університет фізичного виховання і спорту України.

7. Футбольні методики, їх вплив на формування футболіста. - Режим доступу: <https://provse.te.ua/2015/06/nejmovirne-trenuvannya-yunyh-futbolistiv-u-ternopoli-video/> .

Наукове видання

**ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ І РЕАБІЛІТАЦІЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Звітної наукової конференції викладачів, співробітників і
здобувачів вищої освіти Рівненського державного гуманітарного
університету за 2022 рік, 18-19 травня 2023 р.

Випуск 14

Відповідальний за випуск: Кіндрат Вадим Кирилович

Укладачі: Кашуба Анатолій Анатолійович,
Гоголь Тетяна Василівна

Коректор: Ковальський Володимир В'ячеславович

*У збірнику вміщено наукові праці вчених, аспірантів,
вчителів-методистів, вчителів-новаторів, здобувачів вищої освіти
галузі фізичної культури та спорту України*

*Збірник статей буде корисним для вчителів і викладачів
фізичного виховання, спортсменів, усіх, хто цікавиться сучасними
проблемами розвитку фізичного виховання та спортивного
тренування*

Фізична культура, спорт і реабілітація в закладах освіти:
Збірник наукових праць. Рівне: ГО СОМ-ЦЕНТР, 2023. Випуск 14.
440с.

Видруковано за підтримки громадської організації «СОМ-ЦЕНТР»